

Садыг ажылын шын организаастаар

Алдыртк чели чылды үшкү чылды — 1961 чылда бистин областын ажылчы чынарнын улам-на өтү турар културтуг херектедери хандырын экижер талзы-биле улуг сорулгалар херектедилер кооперациянын ажылчыларынын мурунда туруп турар.

Областын чүгле херектедилер кооперациянын шутку-биле бо чылын бараан саарылгазы 7 хуу хере, хай-ниитини чынарнын саарылгазы 8,2 хуу хере өзер. Херектедилер чамдык улутур бараанын, эрт болган эрт продуктуларын, стт болган стт продуктуларын, чягир, колдир кылыгылар болган нога чуулганын ажылчы чога улам-на хой-биле сазар. Култура болган эт-херектедилер өске-да чууга бараанынын түрмөктөп сазар салгы черлеринге сазар өртөн чылга болзага элэн көвүлөр.

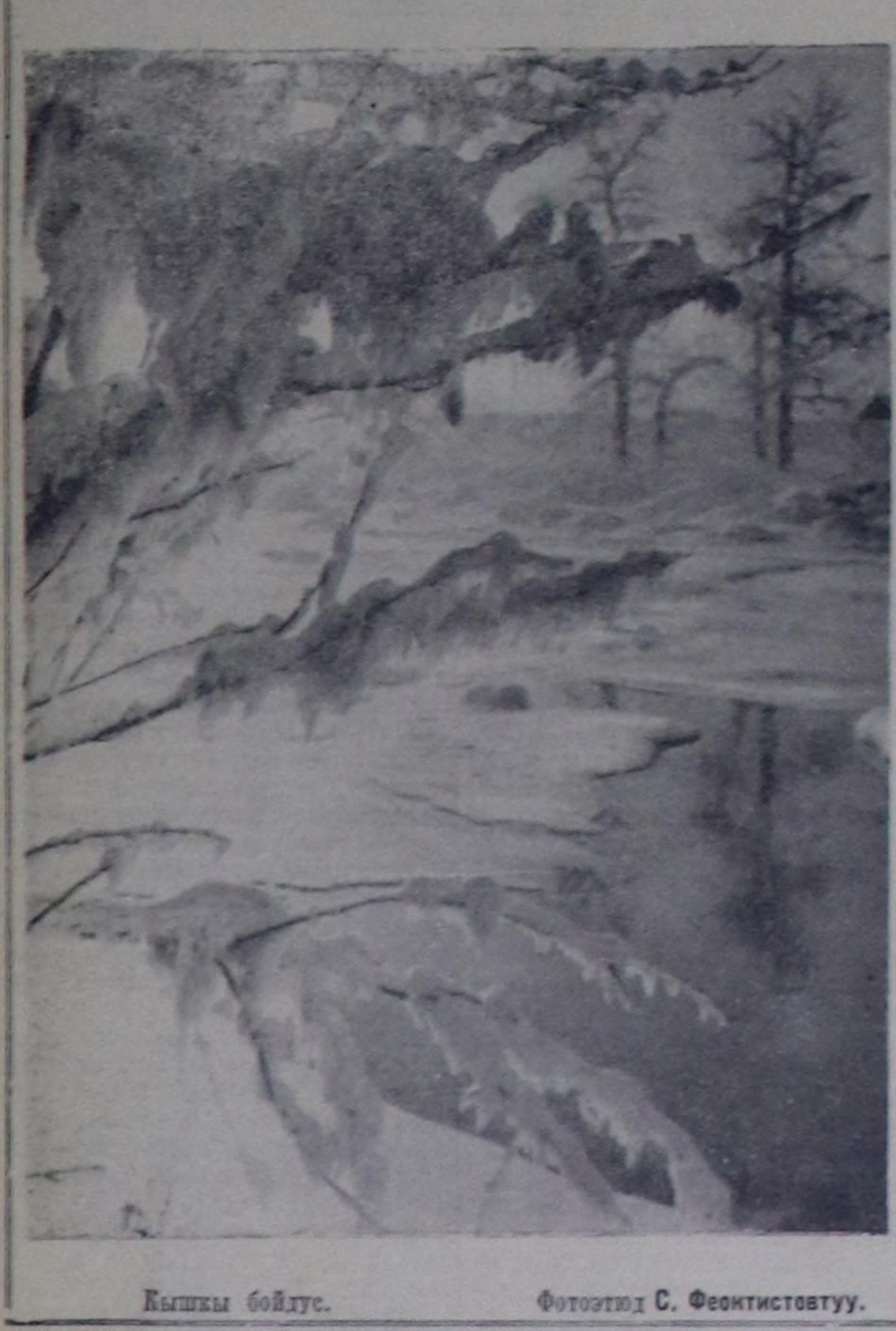
Белеткелдер талзы-биле алдыга, ич өртөткит белеткелдерин бирөөн болур лүк белеткери бо ажыл-агый чылдыга ийитиле-биле 13 хуу, улуг, биле алгы-кеш белеткери — 27,1 хуу өзер болган чуул-бүтү өлүк, кат, тоорук, нога белеткери, ону болзабырадыр белик денел-биле чорутунар ужурут. Кооперациянын туугу-сурун улам-на калбарыг талзы-биле ажылдарын районнарга болган Кызыл хоорайга чорудары көрдүгөн.

Салгынын ийити өргөлдө чарыч-газын өч улуг-биле кызыр болган ажык чок арык карыларын, паян чок улуг бишир чоруттарын чок болдуруп турган, ийити карыларын көрдүгөн паяндан элэн кызыр ийитке, азы өргө аша-биле алдыга, 1 миллион 450 муң рубльдин камалгазын алыр сорулга салдынып турар. Бүтү бараанынын болуунда болган он саваарында болуп турар улуг чынарларын моон сонгаар улам-на кызыр дөң ажылчы салгы организацын бүтүт ботанырып чорудар. Чынар чылын Балагазын селуузу Танды районун «Совет Россия» колхозка чуул-бүтү бараанынын 100 муң рубльге чөлүгө берген, ук колхоз ону ам-да төлө берген. Шах бо ышкы зарыч-салга чок чорукту болдурбас ужурут.

Херектедилер кооперация бо-луну кол херектедилер план, талзы-биле чок туугуларга, сентегелерге болган он-да өске чуулгаларга өскө чорутуларын баа күтүпө болган хай-ниитини албан организацын черлеринге өрө-чөлүгө берген шуут сөксалы керек.

Салгынын чуул-бүтү амырларын талзы-биле карыларын областа элэн кам чылдарда белеткел келген. Ийити-да болза салгынын карлары сав-даа, шынар-да талзы-биле бистин негеделерини долугу-биле хандырайн келген. Салгынын дөң болган ортузак тускай өртөткит ажылчыларын көвүлөдү болган өч ажылдап турар кызыларын болу-нун ажылчыга улай кылдылар, мергежилери чууга. 1961 чылда 640 икжини салгынын дөң болган орту-мак тускай өртөткит школаларын-че, Кызылдын салгы-кооператив учил-щезинге болган 3 айлан күдү өвөс хуусалдыг курстарга өрөткитин чели алыр сорулга салдынын турар.

Чонун өтү турар негеделерин сөксал чок хандыра талзы, чү-нүн-да мурунда улугун херектедилерин шын өрөткити, ону чөптүгү салгы черлеринге өртөткит өй-шан-да шын организаастаары, бараанырга шын үчөт, өчөтү, хыналды тур-

Кышкы бойлус. Фотограф С. Феоктистовуу.

ЛАОСТА БАЙДАЛГА

ХАНОЙ. (СЭТА). Январь 17-нин кезээнде казак шериглери Патет-Лаонун күштери-биле демекши алган. Күштинер шына-ымдан Луан-Прабанче болган Вьетянже чоруткан оруктар бел-диринде чууга камгалал чери Са-ла-Футунче халыашкын кылган. Уймөвчилерин күштүг кезээ хай шактарда болган тулчууш-кунун соонда узуккаттыган

болган артыкнары Луан-Прабан талзынче дескен чорутканнар. АКШ-тын чазанын үймөвчил-лерге берген 4 самолёттарынын бирөөн — «Т-6» деп хевирини шериг самолёду Сала-Футун чо-гунга болган тулчуушкуннар үе-зинде казак шериглеринге дүжүр аттырган деп «Патет-Лаонун үнү» радио дыннаткан.

ХАНОЙ. (СЭТА). Фуми Носаван-ни болган Бун Умун сүлчүлө-жипшикчинин болдурган акы-дун-малыкчыларын аразында алурууш-куну дайынчыге мөгечи ёзу-биле хаура туттурган үймөвчилерини шериглерини солдаттарынын бол-ган офицерлерини ортуунда лас улусту дайынчыларын көөр хөөн чок чорук хун келген тудум-на кал-барып турар. Олар ескерликчилер-ини дужалын күтөдиринден улам-на хой-биле ойталып, патриоттар-нын талзынче үргүлчү чайгылып кирип турар апарган.

варынын өгезинде лейтенант Тийо Сисуванга командылган бир ше-риг кезээ казак шериглерини тал-зынче бүрүн составы-биле, бүрүн 500-чөксө-биле шалгып кирген. Ол кезек сөвүлүдө көп Бан Се дээр камгалалдыг чери үймөвчилерден хостарыга киришкен. Ол-ла де-вискээрге Патет-Лаонун талзынче үймөвчилерини бир батальон жан-дарынары шалгып кирген. Пах Сент дээр камгалалдыг черге Патет-Ла-онун отрядынын халды кирип тур-ганынын үезинде он шериглерини хой кезин тулчуушкунга киржири-ден ойталан болган Патет-Лаонун дайынчыларынын талзынче чай-гылып кирген.

„Анаа шаптыктаар арга чок“

ВАШИНГТОН. (СЭТА). АКШ-тын КНО-да төлөзөкчигини АКШ-тын чаа президентил Кеенедини то-муйлаан Эдлай Стивенсон дашты-кы херектер талзы-биле сенат комиссиянын ажык хуралына чүве чутуалган. Кыдат Улус Республика-га хамарыштыр Кеенедини чазаны-ны политиказынын калдыг болу-рунун дугайында айтырыга кал-рылган. КНО-да он дүрүм чал-бар олудун КУР-га тысыры чал-лаш чок болган «анаа шаптыктаар арга чок» деп Стивенсон медегдээн.

Коммунист болган ажылын партиаларын төлөзөкчилерини Москвага болган чөвүлө хуралынын документилерин Грецияда парлап үндүргөн

АФИНЫ. (СЭТА). Коммунист болган ажылын партиаларын Москвага болуп өртөн чөвүлө ху-ралынын Информатив дымнадым, делегейини улустарына Кытай-нын болган Мегделани Афини-нын «Эпистимоника идисис» дээр ном үндүр чери грек дил кыры-га парлап үндүргөн.

Ботганмаан күзелдер

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Ираккы Чөөн чүгө болган Мурнуу-Чөөн Азияда америк чалчыларын чөвү-лө хурал январь 19-та Манхатта дооулган. Фалшиппинерин, Мур-нуу Керейин, Мурнуу Вьетнамдын төлөзөкчилерини болган чалкай-шчилерини ийн хун үргүлчүлөк чутуалжышкыныры кады кылган медегдэди паразары-биле дооулган болган «делегет коммунистияны» талзында «хосту делегейге» кыл-дынын турар дээр чүвени ык-ла айткан.

Ядролуг чепсектин чаа шенелдезини дугайын француз парлагга бижээн

ПАРИЖ. (СЭТА). Сахарага үш атомнуг бомбаларын шенелдезини соонда француз казак баштайгы француз водоролуг бомбаны шенел-дезини турар.

Ядролуг чепсектин чаа шенелдезини дугайын француз парлагга бижээн

ПАРИЖ. (СЭТА). Сахарага үш атомнуг бомбаларын шенелдезини соонда француз казак баштайгы француз водоролуг бомбаны шенел-дезини турар. Ол сорулга-биле Инди океанда турар Кергелен деп ортулукту шилин алган. Ол бомбаны чыдыдырганынын соонда үнөр айымдыг радиоватив-ни чашкынар африка дилити бу-нуу кылдыларына. Малагасарга, Австралияга, а ол ышкын Инди океанда хой саныг болук ортулук-тарга база шалгы чокка челип бо-лур.

Лумумбаның амы-тыны айылда таварышкан

ПАРИЖ. (СЭТА). Конго Республи-канын премьер-министри Патрис Лу-мумбага халыткан аймыл диргелген дээрин Конгодан келтилен сөвүлү мөзөлөр дымнадып турар. Касабу-бу-Мобутуну болуу Лумумбаны бол-ган хоругдаттырган өске-да патри-оттарынын белги чалга Чомбенин итээни — Катангада чедире берген чорук болза, Конгонун премьер-ми-нистрин чүрттүг чокка чаа дарла-чыларынын — белги колонизаторлар-

геш, оларын колдары хендир-биле шараан, арай бөөрдө кылдыштыр кылдыр оларын кожа багал алган-нар. Оон соонда жандарнар оларын үр-ле өткөткөн.

ЛОНДОН. (СЭТА). Лумумбаны бол-ган он эштерин «байысап», олар-ны Конгога болган Катангада кон-троль тургузар дөң политикаг дем-иселге «ажылдарын» орадажип турар дээр чууга Элизабетвилде та-раан деп Рейтер агентиледи дамчыт-кан.

БЕЛГРАД. (СЭТА). КНО-нун Кон-года өрге-чакыргалары Патрис Лу-мумбанын хуу-салымы кем-буруу-луг ёзу-биле көөрүн үргүлчүлөк ту-рар. Таяг агентиледини дымнадым ёзугаар алдыга, КНО-нун төлөзөк-чилери премьер-министри Тисвал-де Катангада өккелген-биле хол-баштыр «айгаашкын илереткен». Болган таварыла дугайында «медэ-лер» КНО-да чок деп оларын бирөө-нү чутуалган.

ПАРИЖ. (СЭТА). Чомбенин чал-чалы премьер-министри болган он эштерин каржыны-биле өткөт-өри-ден, дорамчылап турар. Ол дуга-йын, илангыла «Пари прес-энтран-сика» солунун тускай корреспон-дентини чутуалган турар. Леополь-вилден чоруткан дымнадымга он бижип турары болза, бүгү-ле үүг-гедилерини ханы чакды-биле чору-дун турар. Январь 17-нин өртөткити Патрис Лумумбаны кара бакындан Тисвалде Хард агерге чедире берген. Холдарын хүлүп каан кижир-лери баштай Тисвалден 40 кило-метр ырак турар улуг өвөс аэро-дромга полилейжилер өртөткү өккел-ген. Анаа оларын самолётка олур-гаш, Моандыда улуг аэродромга че-дирип келген. Белги капитан Ван Дер Мерш «ДС-4» дээр самолётка Лумумба, Мпозо, Окито оларын олур-туп алган Элизабетвилде өккелген. Ынчалзажок олар анаа үр болбаан: Лумумбаны чаксаан турары хора-лыг болган айымдыг деп санаан-нар, ол дугайын Тисвалде болууш-куннар херечелен турар. Ынчанга Элизабетвилден дамшкар турар ка-ра-бакында оларын үжөдирин доран олурткан.

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Ассошиейтед Пресс агентиледини корреспондент-ини Элизабетвилден дамчыдып турары болза, Элизабетвилдин аэ-родромунга КНО-нун чепсектин ку-штерини составында швед солдат-тар көрүп турла-ла Лумумба, Мпозо болган Окито оларын араатаныг ёзу-биле өткөт болган ол солдаттар анаа-ла бир хайгааракчылар болуп турганнар. Бир көрүкчүлөк чутуа-лааны болза, «мен мырнайла өскөр көрүп бердим, чүгө дээрге, ол эри-ден мырнай-ла бужар чүве болган».

КАНГОН. (СЭТА). Премьер-ми-нистр Лумумбаны Катангада өккел-гени болган ону араатаныг ёзу-биле өткөт-өрилен турар чорук англи парлааланын кичөөгейини төүдө-турар. Ол жүр-дүрүм чок чорук дөң бүгү харысалганы солун бөл-гичилерге ошап турар. «Дейл үк-көр» болган чамдык буржуаз өскө-да солуннар боттарынын муруну-чүлдеринге Лумумбаны дөп-доран хостарын негеп турар. Касабубу «Лумумбаны бөлгичилерини холуга берипкеш шын өвөс орутту шилин алган-дыр» деп «Гардиан» солун сактыдып турар.

КАИР. (СЭТА). КАИР-нын хей-ни-тизи Касабубу-Мобуту-Чомбенин чаа араатаныг үүгедилерин КНО-нун

Коммунист болган ажылын партиаларын төлөзөкчилерини Москвага болган чөвүлө хуралынын документилерин Грецияда парлап үндүргөн

АФИНЫ. (СЭТА). Коммунист болган ажылын партиаларын Москвага болуп өртөн чөвүлө ху-ралынын Информатив дымнадым, делегейини улустарына Кытай-нын болган Мегделани Афини-нын «Эпистимоника идисис» дээр ном үндүр чери грек дил кыры-га парлап үндүргөн.

Көрүкчүлөр конференциясы

Тыянын хөгжүм-шии театры-нын артистери Чын-Лемчинган Сталын аттыг колхозунун көдөзө клуунга «Фидустерини силери майап тулар» деп ырыг шини өртүскөн соонда көрүкчүлөр конференцияны өрттирген.

Хоккей талзы-биле чүрттүг чемпионады

МОСКВА. (СЭТА). Чокка чаа Москвага болган шууде маргыдал-ларга ЦСКА-нын (Армиянын Топ Спортук Клубу) командазы Москва-нын «Локомотив» командазын 6:2, 2:0, 3:2, 1:0 саннара уткан.

Театр үлөмелетини тургу-тунганынан бээр бо чылдын март айла 25 чыл болурун артаст эм Кысыбай дыннаткан. 25 чыл дугузунда тыва улустун нацио-нал хевирин, социалист ук-шанырдыг культуразын көжү-күчү талзы-биле театрын кылды чоруткан ажылдарын, челинши-лерин, театр тургустуну дээр-биле калы ама челип чыан чүг-ге бараан болуп ажылдап турар артисттерини дугайын чутуалган.

Көрүкчүлөр конференциязынга өштер Попу, Доткан-өөл, Обус болган өскөдөр-даа чүве чутуа-лаан, артисттерини ажылдына улуг үрөлдөшкенин берген. Ты-янын амы болган шалааны амгыларынын дугайында тыва чогаалчыларын шилери конугу-лово болуп турарын, илангыла амы үенин амгыларынын дуга-йында шилерини өрөткөк чүгү-данын көрүкчүлөр чутуалган.

Конференция сөвүлүдө көрү-кчүлөрини дилэн ёзугаар артист-тер Минук Барыкыс, Конгар Күргүлөк олар тыва ырларын ырлашканнар.

О. БАВУУ-ДОРЖУ, Д. ООРЖАН.

Ядролуг чепсектин чаа шенелдезини дугайын француз парлагга бижээн

ПАРИЖ. (СЭТА). Сахарага үш атомнуг бомбаларын шенелдезини соонда француз казак баштайгы француз водоролуг бомбаны шенел-дезини турар.

Ийги ойбашкынын баштайгы миыватарында-ла Ю. Баулин биле К. Локтев саны дөң чедир көвү-деткенер. Чүгө овиуну орту Үе-зинде «Локомотив» спортсменне-ри өвиун экижиткенер. Эң баштай В. Велечкин, а оон соонда М. Рже-нев ийн шайбаны киргенер, ич-чалы-даа шериг спортсмен В. Кис-селев база бир санын негөөн.

Хоккей талзы-биле чүрттүг чемпионады

МОСКВА. (СЭТА). Чокка чаа Москвага болган шууде маргыдал-ларга ЦСКА-нын (Армиянын Топ Спортук Клубу) командазы Москва-нын «Локомотив» командазын 6:2, 2:0, 3:2, 1:0 саннара уткан.

Түниел чөвүлө миывта өвида Т. Волков (ЦСКА) алды дугаары шайбаны кирген.

Обласка АГААР-ВОЙДУСТУН байдалы

Бүгүн обласка шөлүг өвөс буду-туралыг хүн болур, хар чагыс. Хат кошка. Агаарын температуралыг: обласка — 25—30, а Кызылга — 26—28 градусуу.

Редактор К. С. ШОЙГУ.

КИНОТЕАТРАЛГА

Январь 22-де
«ВЛКСМ-НИН 30 ЧЫЛЫ» (улуг залга): «Шуурганнч буюузуунде» — 9.30, 11.30, 1.30, 3.30, 5.30, 7.30, 9.30 шактарда; бие залга: «Жуковский» — 12.30, 2.30, 4.30, 6.30, 8.30 шактарда.
«ВОСТОК»: «Далайжынын уруу» — 11 болган 1 шактарда; «Берге аас-кежи» — 3.15, 5.15, 7.15, 9.15 шактарда.
«КАА-ХЕМ»: «Магалыг өйдө» — 11.15 болган 9.15 шактарда; «Дости-гае болган өскөдөр-даа» — 1.15, 3.15 шактарда; «Ырлап турар пудрени-ца» — 5.15, 7.15 шактарда.
Январь 23-те
«ВЛКСМ-НИН 30 ЧЫЛЫ» (улуг залга): «Оливер Твист» — 11.30, 1.30, 3.30, 5.30, 7.30, 9.30 шактарда; бие залга: «Мөөн көзгөчөгч ынак ама» — 4.30, 6.30, 8.30 шактарда.
«КАА-ХЕМ»: «Шуурганнч буюузуунде» — 11.15, 1.15, 3.15, 5.15, 7.15 шактарда; «Москвадан ырык» — 9.30 шакта.
«ВОСТОК»: «Достигае болган өскөдөр-даа» — 3.15, 5.15, 7.15, 9.15 шактарда.

РСФСР-нин чурукчулар фондузунун Красноярск салбырынн Кызыл хоорайда чурулга-будурулге мастерскаясы

областын бүгү албан организация, будурулге черле-ринге, колхозтарга, совхозтарга болган сентелге-техника станцияларына чуруп-бижир ажылдарын чагыларын күтүседири-биле хүлөп-алырын чарлап тур.

МАСТЕРСКАЯ УЛУГ БОЛГАН БИЧЕ ХЕМЧӨӨЛ-ДИГ ЧУРУКТАРНЫ, ПОРТРЕТТЕРНИ, ПАНОРАМА-ЛАРНЫ, ПЕРСПЕКТИВТИГ ПЛАННАРНЫ ЧУРУП, ПАРАЛЛАРЫН БОЛГАН ПЛАКАТТАР, ЛОЗУННАР, БАЗА ЯНЗЫ-БУРУ АДРЕСТЕР БИЖИРИН БОЛГАН ООН-ДАА өСКӨ ЧУРУП, БИЖИП КЫЛЫР КАНДЫГ-ДАА ЧАГЫЛГАРНЫ ХҮЛӨӨП АП ТУРАП.

Бир өвөс албан организация черлеринде улуг кемчөөл-диг чагылар бар болза, оларны кылып күтседири чедире чурукчулар чедө берип болур. 1961 чылда көрдүгөн ажылдарга чагыларын моон алаанда адресче чорудар: Кызыл хоорай, Комсомол кудумчуу, бакын № 23 «а», чурулга-будурулге мастерскаясы. Телефон 33-74. Дирекция.